

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedzelske lopjeno. ↵

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihiciziscerńi w Budnichinje a je tam za šchwórtlětnu pschedpłatu 40 pj. dostacž.

Grandi.

Jan. 15, 26—16, 4.

Ješuš bě k njebju stpik. Njedyrbjachu jeho wuczobnizy srudni bncž, so bě sažo wot nich schoł? Njeběchu jeho sažo shubili kaž hižo ionkrócž na tamnym žalostnym cžichim pjatku, jako na kšizju głowu pothili a kwojeho ducha wot so da? Ně, nětł wjedžachu, so je žimny; jeho k njebju stpicze je domojhicze k Wótzei a s tym jeho dotonjenje. Nětł je jemu data wšchitka móž w njebjebach a na semi. Nětł mějachu so wšchitke jeho kłubjenja dopjelnicž, tež to kłubjenje teho trošhtarja, kwojateho ducha, wototrymž bě k nim do kwojeje kmjercze na kšizju rěczał. Tehdy bě Ješuš kwojich wuczobnikow na to pokasať, kať směja jako jeho pschiwisowarjo pod hidženjom kweťa wjele cžerpicz, kať pak směja na Božim kwojatym Duchu pomocnika a trošhtarja.

1. Esu-li kwojateho Ducha dostali, dha pschindu k wěrnosći, dha směja pokne pójnacze kwojeho sboža w Křystu. „Tón budže kweđcicz wote mije“. Kať psalmista spěwa: „W twojim kweťle widžimy my to kweťko.“ (Ps. 36, 10), kať budže jim kwojatý Duch sa žórko pójnacza teho, kať je Ješuš, Boži kón, wumóžnik wot hrěcha a kmjercze, pschischoł pytač a sbožne cžinicž, šchoť shubjene je, so móža so wjekeři kwalicz: „Pohlejcz, kaťku lubosć nam tón Wótž wopokasať je, so bychmy Bože džěczi mlenowani byli.“ (1. Jan. 3, 1.)

Bože stpicze kmy tež my sažo kwojeczili. Čhzemý nětł woprawdže kwojatki kwojeczicz, so by nam Boži kwojatý

Duch kweťko a móž kšesćizjanskeje wěry wobradžik! Kať je to nusne! Njebě nam w pokłednich lětach, wosebje krotko do wójny, druhdy tať, kať by wulki džěł nascheho luda, horjetach a delkach, pola wšokich a niškich, wot Božeho Ducha a s tym wot kóždeho dobrego ducha wopuschčeny byl? Někotrym bě kšesćizjanska wěra s pohórschenjom, woni běchu šjawnje jeje njepscheczeljo; cži drusy so do žyła sa tym wjazny njeprašchachu, šchoť kšesćizjanstwo jim pschijeke a šchoť kłebi wot nich žada, woni běchu liwkeje abo symneje wutrobny pschecziwo temu wšchemu. Město teho, so bychu pyтали, šchoť je horjetach, hdžež Křystuš je, pytaču to, šchoť je delkach. Semske samoženje, kłubo a cžesć bě jich sbožo; spytowať bě se kwojim wabjenjom sažo dobyť: Wý budžecze jako Bóh! Lubosć k Bohu a k bližichemu bě kwoje městno kłebjelubosći pschewostajila, a plody kłebitnosće ku lakomstwo, sawisć, hida! Njelezi tež tu korjeń teho šchoma, kiž je kwoj jědojty plód pschijepl, mjenujzy wójnu je wšchěm jeje njesbožom, pod kotrymž nětł šdychnjemy? Wo lubosći wšchitkich k wšchitkim, wo bratrowstwje žyłego cžłowjestwa bychu drje wjele rěczeli, ale tola je so sažo dopokasať, so tam, hdžež Boži kwojatý Duch so cžłowiskeje wutrobny njedótkuje, hdžež wón ju njeroskweťluje a njewohrěwa, so šly duch hiba a rosšchěrja. Křutny, cžěki wójnski cžak je někotremužkuli woczi sa to wotewrik, so je to jebaťski sažok, na kotryž bě hač dotal kwoje sbože twarik. Šswjatki dyrbja sažo pschincž! Ješuša sa sbožnika mēcz, to je woprawdžite sbožo! To je runje nětł wjele psches wójnu do srudobny pschekadženych wutrobom šhoniko.

2. Mascha kšehesčijaniska wěra je móž Boža. Esmyjaty Duch, Duch teje wěrnosćeje, kotrehož chze Jesuž tym hwojini póskacž, „wot Wótza wukhadža“. Kaž kónčnje pruhi, kotrež czoplotu, hwiětko a žiwjenje dawaju, wo žórle hwiědca, i kotrehož wukhadžaja, tak Jesužowi wučobnižy na mozy hwojeje wěry pytnu, so Boži hwojaty Duch jich wožiwja. W mozy hwojeje wěry budža hami Jesužowi hwiědkojo. „Wy budžecze tež hwiědčicž, pschetož wy jeze wot spoczattka pola nje byli.“ Haj, woni běchu hwojeho mišchtra stajnje pschewodžowali, běchu hwiědkojo wjchěch jeho skutkow a hlowow byli. Woni běchu jako najprěnjchi so wujnali: Wy hmy wěri a pójnali, so ty hmy Khrystuž, tón hmy teho žiweho Boha. Duž běchu k tajnemu hwiědčenju wošebje powołani. A woni, kiž běchu hwojeho mišchtra potom tola w Gethjemane wopušchžili, jeho šapřeli a ja šankujemy duryemi štruchliwi hromadže hědželi, so wjazy njebojachu, hdyž běchu Božeho hwojateho Ducha dostali. Šjawnje so stajnje psched židowskej wychnosčju kaž pschede wjchěm hwiětom wješeli hwoju wěru pójnali.

Hdžež je Duch Boži žiwny, tam w potajnym ijewostanje. „Haj, hdyž so kónčnje pruhi horjekach na hwiědach a na měžazu wo hwiětle hwiědca, i kotrehož so wujchle, dha měžaz a hwiědy šažo hwiědca; wone so hwiědca a roshwiětluja našu nóz. Tak dyrbi to tež w tebi byč.“ Kšehesčijana hód a žiwjenje je hwiědčjenje jeho wěry. —

3. Wěra Jesužowych wučobnikow hkróbtlych a hyllych čini, tež to najčezšče hwojeje wěry dla i wješekosčju na so bracz. A wopravdže čezte bě to, jchto jich woczakowajše, kaž bě Jesuž jim to dopředka prajil: „To hmy ja k wam rěčal, so so njebychče pohóřchowali. Woni budža waš se hwojich šhromadžišnow wustorkacž. Čzaš pschindže, so, jchtož waš mori, budže hěbi myšlicž, so wón Bohu na tym hlužbu čini.“ Šida, i kotrež běchu Jesuža pschewčehali, dyrbjajše tež jich potrjehicž. Buchu wustorkani se židowskeje wošady, haj nimale wjchitzy hmyrež Božich martrariow pocžerpjachu. Jako bu hwojaty Šehčepan kamjenjowany, mēnjajše Saul, so je to Bohu spodobna hlužba.

Šchto je na tym we winje? „To wam budža činič, dokelž woni ani mojeho Wótza ani nje njejnaju.“ Š tym njeje prajene, so so hwojich nje-pscheczeljo w hwojim hwiědomnju myšlic a jenož i njerosomom, niz pak se šlósčju to škucžili! Ně, šjawnje bě Jesuž prjedy prajil: „Hdy bych ja nje-pschichol a jim to njeprajil, dha bychu žaneho hřecha njeměli. Nětko pak njemóža i ničim hwoj hřech šamolwicž.“ To wjchitko pak dyrbjachu jeho wučobnižy potom wopomnicž, hdyž wón wjazy pschi nich njebudže.

Šijchče džentža so wěra wot nje-pscheczelow čezžy špytuje. Ale kaž to, jchtož je wopravdže wěro, škónčnje na hwiětko pschindže, tak so Jesužowi wučobnižy hěbi wěšči, so kšehesčijaniska wěra dobudže. Duž njedadža so we hwojej wěry myšlicž. Nad Lutherom bu tež dla jeho wujnacža k čžištemu ewangeliju wuhnacže we Wormšju wuprajene. Wón je to šhonič: „Woni budža waš se hwojich šhromadžišnow wustorkacž!“ Wón pak psche k našchemu tekštej: „Tuton tekšt je što tyžaz šchěšnatow hódny, haj, wón so i pjenjajami šapšacžicž njehodži, dokelž wo naš roshbudži, so nješhmy wot hwiěta a mamy to ja šnamjo teho, so hwiět naš hidži. To je krašny trošcht, hdyž hmy jeho dla hidženi, so hmy hižo psches njeho wujwoleni a ja tajkich pomjenowani, kiž so wot hwiěta dželeni.“ To njeh je tež naš trošcht! Šotujmy so na hwojatti kaž tamni wučobnižy w Jerusaleme, kiž Boha wo dar hwojateho Ducha prošchachu a jeho dostachu. Šnježe, hlych mój hłóš, hdyž ja wotam; hmyl so nade mnu a wujhlych mje! Exaudi! Šamjení. V. w H.

Naléczo.

Wješ'le wješ'le šapšewaježe!
Bohu džal a šwalbu dajče,
Šchtož ma wodych, žiwjenje;
Naléczo je pschichlo nětko;
Šelenicž so póčnje wjchitko;
Twjerda šyma nimo je.

Šemju Bóh hant pschikrywajše
Še hnehom a wozewajše;
Wobarnowal wjchitko je,
Čzopliče nětk kónčnje hwiěči,
Wontach wješela so džecži,
Šo hneš šažo wostal je.

Šchtomow pupki wubiwaju,
Škrašne šchtomny šafčewaju;
Štacžki rjenje špewaja.
Bože dary na tych polach,
Šrawy na šufach a honach
Nětko so šaš' šelenja.

Šrucžki, mjetele a myšhki,
Šchtož ma šchidleschka a nózki,
Šchwórcži, šeta, škafoze.
Wontach nětko wjchelle kwětki
Šažo težaja a so hwiětki,
Šo tu naléczo šaš' je.

Duž, mój čšlowče, ty šamlutki
Šruhuj so a tvoje škutki,
Šacž je w tebi naléczo.
W wjele wutrobach je nětko
Šara šmjeršo, twjerde wjchitko,
Šuta šyma šjewi so.

Haj, kaž nětko štwórba štawa,
Wot kónza so pschehřecz dawa,
Šo so wjchitko šybolí!
Šymna wutroba, duž štawaj,
Wot wěry so pschehřecz dawaj,
Šo so dušcha šeleni.

S.

VII.

Lutherowe prózowania wo hnadneho Boha.

Luther mějajše pschewulku štarosč, kaž by hnadneho Boha dostal. Wona jeho pschi njewjedrye šapschija a njewopušchčiji jeho ani w radošnym towarštwje, wona jemu wješele nad akademiskej čzesčju rubi a wolu k dalšchim študijam šlemi, wona jeho šwjaski i pschecželemi a pschiwušnymy rošwjajša a jeho hameho do kšochtra nucžajše. Ale wón tule štarosč tež w kšochtrje wotbyl njeje, wona je tu ta wóška byla, wokoło kotrejež so so jeho myšle dženi wote dnja wobrocžate.

Š dopjeljenjom tšjoch pschihlyšnosčow, kiž běšče jemu prior na dnju pschijecža do kšochtra na hwiědomnje šwjajal, čzysche hěbi hnadneho Boha šažlužicž: i pošlušnosčju, i pózežiwosčju a i hšudobu. To so šawěšče tak lohki pschah byč nješda, ale runje teho dla jón Luther i krutej wolu na so wša, a wón je jón potom tak hwiědomliwje njekž, so jemu hame jeho nje-pschecželjo w tym ničjo porokowali nješju.

Lutherowa kroczel do klóschtra bě najpródzy kroczel do dospólnjeje khudoby. Sawšchtynowy klóschtr bě drje na ležomnosćach, wolkasanjach atd. bohaty, ale nunišha njekmědžachu ani pjenješka wobkedžic. W mēnjenju, so je khudoba Bohu spodobna, dofelž je Boži Syn tež khudy byl, bu Luther s prošerjom a dyrbesješe, so by ju prawje hlubofo šacžul, husto s mēchom na khribjecze dom wot doma bēhacž a Bože dla wo dary prošecž. Wón to šwólniwje a bjes hanibowanja čžinjese, ale na univeršicze so jara šwarjesche, so klóschtr Luthera, kotrehož je wona prjedyš wulkin šlawjenjom magistra šydom šwobodnych khumšchtow ščžiniša, takle ponižuje. Ale runje do khudoby a prošerštwā poniženj chžyšje Luther bječ, pšchetož poniženj dawa Bóh hnadu, kaž šwjate pišmo praji.

Druha pšchibkušnosć bēše po škušnosć. Sawšchtynowy nunič bē kaž bjes wobkedženštwā, tak bjes šamšneje wole. Bjes moršotanja dyrbesješe čžinicž, šchtož so porucži. Tež Lutherej so wjele porucjesche. Klóschtrife pšchedpišma žadachu jeho pšchitomosć w Božej šlužbje, šhromadne modlitwy w poštajenych hodžinach wodnjo a w nožy, modlitwy w šamotnej štwicžžy, čžitanje pišmow, dwoje špowjedanje ša tydžen atd. Wyšje teho so jemu wšchelake rucžne šlužby napošožachu, a so wotwlawožy bratšja jeho hišchje se šwojimi wobčezowachu. Lutherej žana pšchewjele, pšchecžška a pšcheknadna njebē, haj, wón je pytaše, dofelž je s dobom jako Bože šlužby wobhladowaše.

Naječžšchi počžinš je pōžčžiwosć. Pōžčžiwj je tōn, kiž je čželne a duchownje po čžeseči žiwj. Tak žiwj bječ je so Luther prōžowal, kaž wjele je šamohl. Škōždu kroczel, kiž ščžini, kōžde dželo, kiž šapšchinny, kōžde šlowo, kiž wurjekny, pruhowāše, hačž pšched Bohom wobšteji. A tola šebi w špowjedži porokowāše, so je tu a tam šmylił. Šdy by takle s proška horu ščžinił, by jemu špowjedny wōtz wotmolšwif: „Ty šy blašš, Bóh so s tobu nješnēwa, ale ty so s nim hnēwāš.“ Dofelž čželne potrebnosće, čželne a husto doščž čžlowjeka pšchemožeja a žadošče šbudžuja, pytaše šwoje čželo s poščenjom škludžic. Dny delho njeby ničžo, šhiba kuš šhlēba a wody wužif, haj šamo to šebi popšchal njeby.

S poščenjom, modlenjom a študowanjom runu kroczel džerjesche. Modlitwy bēchu drje po čžāžu a wopšhijecžu porucžene, ale niž porucženja dla so Luther modlesche, jeho wutroba k modlitwje nucjesche. Husto dužy do džēla abo hdyž bē šrudny a dwēlowožy, w šwojej komoržy šlecjesche. Šilnje so modlicž rēka, pošojžu džēla došonjecž, by prajił. Pobožny katholic móže s modlenjom nimo trojenicžkeho Bohā wjele šwjatych nadbēhōwacž, a Luther bē w klóschtreje derje katholic. Kaž hižo nēhdy, jako jeho mjecž šrani, šw. Marju, abo jako jeho njewjedro pšchewwata šw. Šanu k pošožy wōlāše, tak so w modlitwach s Bohom a se šwjatymi wo wodacže a hnadu bēdžese. Modlitwa bē pōžčžiwosć jeho wutroby.

Kaž so Luther pšches kutoščž a šwēdomliwosć w šadžerženju wujnamjenjesche, tak pšches horliwosć w študowanju. Drušy bratšja tež kuš čžitachu, wón pak je wuknjese. Wón šbytkny čžoš a husto pošdny wjecžor na to naložowāše. Bōršy ša najwucženiškeho plačjesche. Wón pak tule šhwalbu njepytaše, ale so by pšchihodnje w mēšchniškim šlawje Bohu čžim šepje šlužicž mohł.

Tak bē Lutherowe žiwjenje w klóschtreje štarosćž a prōža. Pōšoja, po kotrymž wutroba žadaše, njenamāka. Bēšche-li wšcho čžinił, šchtož bē pšchifšane, prašchesche so, hačž dha je nětko pobožny a na pučžu k šbōžnosćži; bēšche-li so modlił, dwēlowāše, hačž Bóh jeho proštwy wušklyšchi; bēšche-li so poščžil a pošucžil, njewjedjesche, hačž je Bohā špokojil. W bibliji mohł džē trošcht

a radu namāfacž, ale Bože šlowo jemu hišchžce tak wjele njepšacjesche, kaž wucžby žyřkwje; bratšja jemu radžicž njemōžachu, dofelž bēchu jim tele štarosće njefšate, a jeho špowjedny wōtz wušna: „Ša waš njerošhmju.“ Duž šedžese we šwojej štwicžžy šam šebi pšchewoštajeny, abo šhodžese šamššleny a šrudny wōkolo. Čželne čžerpjenje, kiž šebi s poščenjom a s nōžnymi štrāžemi pšchihotowa, jeho dowēru na Božu hnadu pošdrowāše, a wēseže wón, kaž je pošdžišcho prajił, klóschtr žiwj wopušchēžil njeby, hdy by jeho dnyž a dnyž pšchecželne šlowo njepošhnił. Tak jemu ras wobštarny mišchtr nobizow pošchitwōla: „Šchto čžiniš, mōj šyno? Njewēšch, so je nam Bóh pšchifšal nadžiju mēčž?“ Druhi krocž jemu porokowāše, čžeho dla njewēri, so šu jemu hrēchi wodate, hdyž tola wšchēdnje wušnawa: „Ša wēřju do wodawanja hrēchow.“ Tež D. Štaupiš, inšpektor klóschtra, jemu radjesche: „Šladaj na Šesušowe rany! Bóh je šwojeho šyna dał, so by ša tebe doščž čžinił.“ A jako jemu Luther nēhdy šforžese: „Dwo moje hrēchi, hrēchi, hrēchi!“ ina-pšchecžimi Štaupiš: „Dha so na to pšchitwucžese, so seže woprawdžity hrēšchnił; runje ša tyč je Šhryštuš wumrjel.“

Tajkele šlowa bēchu jenotliwe hwēžki w Lutherowym čžemnym žiwjenju, ale tola hwēžki nadžije, kiž wón s wōčžkow njepušchēži. Najpšchihodnišchi šrēdš ša jeho wuštrawjenje pak Štaupiš naloži, hdyž jeho kōnz šeta 1508 do Witenberga pšchekadži. Tu jemu nowe dželo a nowy wobšhad howjesche, možy rošwivāše a žiwjenje šđerža.

J. K.

Oberlin.

Jeho žiwjenje a škutkowanje w Šamjenjodole.

še wšchelakich žōrkow wucžerpał

† Šan Bartlo.

(Pōšracžowanje.)

Wješele na wuwjedženju a poradženju tuteho woprawdže wulšotneho škutka, kotryž bē so s wopředka wšchitkim njemōžny šdal, dohy Oberlinej pšchego wjetšchu dowēru pošla ludži a da jemu škladnosć, tež šwoje druge wotpošladny wuwjesčž, wōšebje kemschaze šchēžžki a pučže wot jeneje wšy do drugeje w Šamjenjodole šamym. Šak bēchu njechali wšcho mōžne čžinicž, hdyž teho muža, kotryž jich njedželu s tajkej horliwosćžu s njebjeskim šhlēhom napšchewāše a se žiweho žōrka Božeho napowāše a jich k wšchemu dobremu, ša kotrež so jemu wutroba horjesche, šbudžowāše, pošdželu s filopom w ružy pučže twaricž widžachu?!

Šena wot dweju pošlanišejy žyřkwjow, w kotrymajž mējesche Oberlin tež přēdowacž, ležese tak, so w wofrym čžāžu kemscherjo hinał k nej njemōžachu, hačž pšches wulke kuže a blōčžane bahna. Oberlin radjesche teho dla, so by kōždy, kiž ke mišchi džē, jedny šamjeň šobu wšal a na najhōršche mēštno pošožil. A dofelž tež wón šam šwōj šamjeň ženje njefšomni, dha mējachu tam bōršy bjes teho, so bēchu šebi žadny čžāš s tym škomdžili, hačž nanajšlepšchu šchēžžku nanoschemu.

Še druge pučže twarjachu ludžo nětko s wjetškeho šami; jena wješ šapocža a druha bōršy ščžehowāše, pšchetož kōžda chžyšje najšlepšche pučže najprjedy hotowe mēčž, tajke wješele na pučžeporjedženju bē jich šapopadnylo. Duž njetrajesche došho, dha mējachu w Šamjenjodole najšlepšche pučže a šchēžžki a najrjenšchu krajnu drōhu w žyřch tamnišchich horach.

Nētk trjebachu mjenje čžehniteho škotu a mjenje čžāža k ššdženju; grat a ššot mjenje čžerpjesche hačž prjedy, a ničto njetrjebāše wjazy w štrāšche wo žiwjenje bječ, hdyž so se ššotom won poda.

Šlowna wēž pak bēšche nětk, te pučže tež dobre šđeržecž. Ša tym bōršy pšchidžechu a to tež jim, hdyž kōždu šnadnu šchfodu

hnydom swuporjedzowachu, wjele prózy a džěła njeczinjeſche. Hdžež pak ſo to njeſtanye, hdžež ſo žana koſija njeſakopje, žana naſtata džěra njeſacžini, žadny moſežif njewuporjedzi a žadny pſchěrow njewuſběhujc, tam, tam nacžini woda huſto ja jedyn džěń telko ſchodny, ſo ma zyła wjeſ wjele dnjow poſpochi porjedžecž.

A huſto je hižo ſebi w małej džěrje w moſežiku nēcžej fón nohu ſlemiſ. Teho dla džěržeſche Oberlin kručže na to, kaž tež na druge teni podobne wězy, a huſto běchu ſ jeho rta ſčěhowaze rēcže ſhychecž: „Pſches džěrku w pſoczi, pſches kotruž móže kofofch pſchelěſež, pſcherěje ſo na poſledku tež ſwinjo a wutupi jahrodu. — Nēcžtó mějěſche džěrku w hiplu. Tu njehaſche ſebi hnydom džěńža, ale haſle pſchichodnu njedželu ſaſchicž. Wón lěſeſche ſ njej na ſchton. Duzy dele dyrbjeſche ſhwatacž. Pſchi tym woſta ſ tej džěrku ja jdehy ſucž wſažo. Tón wobohi cžłowjeſ padže a roſraſy ſebi nój a hubit; jeho hipl pak roſtorhny ſo jemu wot delka hač horje. A pſchípódla móžeſche ſo hiſcheže ja ſbožowneho džěržecž, ſo ſebi njebě ſchiju ſlemiſ.“ Teho dla tež ſo huſto rjeſnje: „We ſwojim cžaſu próza mała — je wulke džěfo ſtrowaſa.“ Jedyn zyhel w prawym cžaſu na tšěchu položeny, idžěrži zyhu kžěžu. W tajkich wězach njeje ženje cžaſa doſež. Slaj, tam je wobtoženje wokoło ſtudnje, hłubokje jamy abo rěki hubjene. Wuporjedže to hnydom. Zutyje móže ſo cži tam hižo džěcžo tepicž. Ty widžijch, ſo je wokoło ſchachli, pjezy abo wuhentia nějchto doderžane. Njekomdž ſo! Wotſtorčanje móže cže wo wobdenje a žamaženje pſchinjeſež. — Druge wulke hubjenſtwa w Kamjenjodole bě to, ſo tam jara na rólnym gracže porachowaſche.

Běſche-li raſ pluh abo jenož kopacž dodžěržany, dha mějěſche ſa džiw hdy ſchto tak wjele pjenjeſ, ſo by ſebi nowy kupicž mohł. Wſyche teho dyrbjeſche ſebi hač do Stražburga po te wězy hič, pſchetož w Kamjenjodole a w bližichej wokolnoſeži njebě nicžo k doſtačju. S tym pak ſkomdži ſebi dwaj dujej džěta. So by temu wotpomhał, ſałoži Oberlin pſchi ſebi ſtkad wſchelakich tajkich potrebnocžow. Dofelž ſebi kóždy raſ wjele na dobo ſtaja, doſta te wězy tunjo. Někto móžachu jeho wožadni kóždy cžaſ wſchitko pola njeho doſtač. Wón pak pſchedawaſche jim kóždu wěz runje tak tunjo, kaž běſche ju kupił, a hdyž cži ſhudži ludžo hnydom płacžicž njemóžachu, dha napriža ſebi jich dołh, a woni wotplacžowachu jón po nēcžim. S zyła běſche jemu dołh cžinjenje a požežowanje pola rjemjeſtnikow jara wohidne. Wón ſałoži teho dla wěſtu poſkladnižu a nalutowańnju, we kotrejž móžachu ſebi jeho wožadni w cžaſu nuſy nějchto pjenjeſ požežicž a je potom po ſlěbornych krowchach ſažo ſapłacžicž. Zeje wuſtawki pak běchu jara krute, a ſchtož w ſlubjenym abo w prawym cžaſu njepłacžěſche, ſhubi na dlěſchi cžaſ prawo požežowanja.

Dołho pak njetrajeſche, dha ſo jeho požežerńja mjenje trjebaſche, hač jeho nalutowańnja.

Daliſchi njedostatk a ſadžewſ poſběhńjenja bě to, ſo w Kamjenjodole žani rjemjeſtnižy, ani murjerjo, ani kowarjo, ani wojnarjo a t. r. njeběchu, tak ſo jeho wobhdlerjo pſchi wſchěm Oberlinowym ſtkadže pſchězo hiſcheže na nēcžimžkuliž nuſu cžer-pjachu, ſchtož bnych nuſnje trjebali a rady ježinjene wſali. Wob-ſebje běſche to jara wobčežne a cžaſ rubjaže, ſo dyrbjachu kóždy kuſ gratu mile daloko k wuporjedženju woſycž. Oberlin wuſwoli teho dla mjeſ ſtarichini hólzani najwuſchitniſchich a pójla jich do Stražburga na wucžbu, hdžež jedyn cžěgliſtwa, drugi murjerſtwa, tšeczi bliđarſtwa, ſchtwórty wojnarſtwa, pjaty kowarſtwa a t. d. wuknjeſche. Tak doſta wón po někotrnych lětach wuſchitnych džělaczerjow do ſwojeje wožadny, kotriž potom druhich ſwoje nawuknjene džěfo dale wucžachu. Pſches to bu Kamjeendolečanam wjele prijedawſcheje ſkomudy a wjele wudawſtow ſalutowannych,

a te pjenjeſy, kotrejž prijedy do zyſby džěchu, woſtachu a wukowachu někto mjeſ nimi ſamymi. Prijedy běchu tam pjenjeſy, kaž ſo powjeda, tak žadne, ſo jenicžki ſous khudu žonu ſ wulkim wjeſelom napjelni, dofelž móžeſche ſebi ja njón tola kuſcžicž ſele k ſwojim bėnam kupicž.

Tež na twarjenja a wobhdlenja ſkoži Oberlin ſwoju ſtarobliwoſež. Te pak běchu ſ wjetſcha jenož nēcžajke, do ſkalow wurubane a k horam pſchitožene, hubjene, cžěžne hěty, kiž ani pinzow njemějachy, w kotrychž bnych ſo bėrny w ſymje pſchěd ſnjerſujenjom wukhowacž hodžile. Pod Oberlinowym nawjedowanjom naſtachu pak někto ſrumne kamjentne, nahladne twarjenja ſe ſwětkymi murjowanymi pinzami.

Twarjenje kžěže pak njeje žana ſnadna wěz. Džžo na tym, tak je k ſlónzej wobrocžena, je wjele ležane. Eſlónzo wſchitko wožiwja a wjeſeke cžini; teho dla je ſrudnje, hdyž dyrbi jedyn tak bydlicž, ſo jenemu ani ſlónzo, ani mějkaž ja zyłe lěto do iſtwy pohladacž njemóže, kaž ſo to we wulkich mějstach wjele wobohim ludžom dže. Na wſach njetrjebało ženje tak byč. Kaſ móžnje njepodpjera ſlónzo, hdyž pſches wofna do iſtwy ſwěczi, w ſnuſkim cžaſu hižo pſchěhrēcže ſtwy, a ſalutuje tepjenje. W lěče pak njenacžini ſlónzo w tajkich iſtiwach, kiž ſu ſ wofnami k poſdnju wobrocžene, žanu wobčežnu tužnoſež, dofelž tehdy, hdyž najcžopliſcho ſwěczi, wot džěpacžich hač něhdže do tšoch, tak wyſoko ſteji, ſo jeho pruhi jenož na tšěchu padaju a niž do iſtwy. W ſymje pak, hdyž naž jeho pruhi najbóle ſwjeſela, ſwěczi ranje ſ wofnami nuts. Hač dotal ſtej jenož dwě zylej tajkej wſy, kiž ſtej zyłe po prawidlach ſlónčneho twara ſałoženej, jena w Bajerſkej a jena we Wuherſkej. Sa ſto lět ſnadž budže jich wjažy. Na to wſchitko a hiſcheže na nějchtožkuliž druge cžinjeſche Oberlin kóždeho, kiž nowe domſke twarjeſche, kěžbliwego, a njeje ſo ženje ničtó kaſ, kiž je ſebi wot njeho radžicž dał.

(Pſchichodnje dale.)

Lutherowe ſłowa.

33.

ſcheſežijant dyrbjak tele cžaſne žiwjenje jeno ſe pſchicacžinjenymaj wocžomaj wobhladowacž; ale na pſchichodne, wěcžne žiwjenje dyrbjak z zyłe wotewrjenymaj wocžomaj a ſ cžiſtym a jaſnym ſwětkom hladač a dyrbjak jeno ſ lěwej ruku w tymle žiwjenju na ſemi byč, ale ſ prawej ruku a ſ duſchu a zylej wutrobu dyrbjak w tamnym žiwjenju w njebjeſach byč a ſo jeho we wěſtej nadžiji wjeſelicž.

34.

Ja nicžo njewěm a nočju nicžo wjedžicž wo bójjkich wězach khibe jeno wo mojim ſnjeſu ſchryſtuſu; tón dyrbi ſam wſchitko byč, ſchtož moju ſbožnoſež naſtupa a ma ſo mjeſ Bohom a ſo mnu wucžinjecž.

35.

W mojej wutrobje kuježi jeno a dyrbi tež kuježicž tónle jenicžki artifel, mjenujžy wěra do mojeho lubeho ſnjeſa ſchryſtuſa, kiž je wſchěch mojich duchownych a bójjkich myſlow, kajkežkuli mi pſchězo wodnjo a nozy pſchidnu, jenicžki ſpocžatk, ſrjedžicžězo a kónz.

36.

To je někto tónle artifel, ſo je ſchryſtuſ wěrnny, prawy Bóh a cžłowjeſ, naſcha ſkała, na kotruž ſmy kſchěženi, ſmy živi a wumrjeny.

J. K.